

[Kjør Rasmussen.]

var karakteristiske for det danske samfund i 1960'erne, men når dette er sagt, må vi da også fastslå, at perspektivplanen bygger på nogle ganske bestemte forudsætninger og specielt den forudsætning, at det kapitalistiske system, som vi kender det, skal bevares i hele perioden. Det er udgangspunktet, og fra dette udgangspunkt forsøger man så at vurdere udviklingslinjerne i den offentlige sektor frem til 1985. Af gode grunde forsøges ikke nogen perspektivplanlægning gældende for den private sektor. Denne har det offentlige som bekendt at holde sig fra i det kapitalistiske samfund. Men selv om nu hovedvægten i arbejdsgruppens redegørelse ligger på den offentlige sektor, har redegørelsen alligevel været interessant læsning. Man ser nemlig konturerne af nogle problemstillinger, som man påstår er udsprunget af nogle betalingsbalanceproblemer, og stillet over for dette, hvad gør man så? Ja, så griber man til nedskæring af boligbyggeriet, nedskæring af privatforbruget, lidt rationalisering i den offentlige sektor osv., men overser, vælger at overse, jord- og ejendomsspekulationens betydning, skattesnyderiets betydning osv., osv.

Det turde være overflødigt at påpege, at ethvert parti, som indlader sig på at tage ansvaret for administrationen af det kapitalistiske samfund, vil blive tvunget til at gennemføre foranstaltninger, hvis nødvendighed for samfundssystemet er uomgængelige, og som meget vel kan vise sig at være rettet mod interesserne i det pågældende partis vælgerkorps. Den retning, perspektivplanens udviklingslinjer har, giver altså ikke os lyst til at forsøge os som administratorer, lad det bare være sagt med det samme. Tværtimod må man sige, at det perspektiv, der tegner sig, peger i retning af en skærpet klassekamp. Vel kan der for lønmodtagernes vedkommende blive 2 1/4 pct. i samlet årlig forbrugsstigning, men hvad med de erhvervsaktive, som ikke kan forbedre deres stilling via højere anciennitet eller forbedrede kvalifikationer? For disse mennesker vil der reelt blive tale om en stagnation. Dette skyldes jo, at de erhvervsinaktive aldersklassers forbrug antages at stige, at der bliver flere arbejdstagere, hovedsagelig kvinder, selv om det samlede arbejdstidsvolumen ikke stiger, og endelig sker der en forskydning i

retning af højt gagerede. Under disse forhold, som jo har været mærkbare i de sidste år, er det nok ganske urealistisk at antage, at en stor erhvervsaktiv gruppe vil finde sig i at være låst fast på reelt samme forbrug i 10-20 år frem i tiden. Hertil kommer så, at produktivitetstigningen på 4 3/4 pct. årlig i erhvervene også skal præsteres af førnævnte befolkningsgruppe, og hvordan den produktivitetstigning kommer til at foregå, ved vi jo alle; det bliver ved hjælp af invaliditetsfremmende lønsystemer, som UMS og MTM og meget mere af samme skuffe. Spørgsmålet bliver så, om arbejderne står model til det, for man kan just ikke sige, at der er tiltænkt dem store fremskridt i retning af kortere arbejdstid og længere ferie under fortsat kapitalisme. Vi har bemærket os, at systemet antagelig vil kunne klare en reduktion på omkring 20 pct. i det samlede antal arbejdstimer, og så kan de økonomiske magthavere i samfundet jo håbe på, at arbejderne prioriterer ferier og fritid nogenlunde, som det ønskes af dem. Vi vil ikke anbefale arbejdsgiverne at være alt for sikre på dette område, for et og andet tyder glædeligvis på, at man generelt er ved at omprioritere. Ønsker og krav går nu mere i retning af menneskeligt fællesskab bort fra materielle statussymboler.

Det er så rigtigt, som det er skrevet, at det danske samfund er inde i en rivende omstillingsproces i disse år, og for at bevare de forudsætninger, jeg nævnedes i min indledning, altså kapitalismen, ser det nu ud til, at boligbyggeriet må indskrænkes i den kommende tid, hvilket igen vil indebære, at saneringen går i stå i de kommende år. Boligsektoren er altså også i de nærmest kommende år udset til at være en art regulator i samfundsøkonomien, og når administrationens folk, delvis under indtryk af, at de skal holde neglene fra den private sektor, formentlig vil anbefale en sådan nedskæring, så gad vi nok se den regering, som tør sidde en sådan anbefaling overhørig. En sådan regering har vi ikke rigtig set endnu.

Men der knytter sig jo specielle problemer til bygge- og anlægssektoren, hvor man altså må regne med en stigende arbejdsløshed i de kommende år. Jeg tænker på omskolingsproblemet, som jo ikke er simpelt, da det i denne sektor drejer sig om relativt højt lønnede grupper af lønarbejdere. Hvad